

TRESOR DELS AVIS

REVISTA MENSUAL DE ETNOGRAFIA MITOLOGIA I
FOLKLORE DE BALEARS

PUBLICADA PER
ANDREU FERRER

SUMARI

† **D. Juan Benejam Vives.**—El Director.—**Costums populars.**—*Fantomes, bruïxes i demés.*—Joan Benejam.—**La devoció de Mallorca a St. Antoni.**—*Cançonetes.*—*Altres elements.*—*Confraries.*—Andreu Ferrer.—**Notes bibliogràfiques.**

TRESOR DELS AVIS

REVISTA D'ETNOGRAFÍA, MITOLOGÍA I FOLKLORE
BALEARS

D. JUAN BENEJAM VIVES

A Ciutadella de Menorca aont havia nascut i aont passá la major part de sa vida, acaba de morir el fecond escriptor D. Juan Benejam Vives, meritíssim mestre nacional.

La fama del Sr. Benejam com a pedagog era mundial. Fundá i dirigí algunes revistes pedagògiques com "El Buen Amigo," "La Escuela práctica," i "La Escuela y el Hogar,".

Publicá també una corantena d'obrestotes interessants i algunes d'elles molt notables i meritories com "La Alegría de la Escuela," i la "Gramatica educativa,".

Son nom traspassá les fronteres d'Espanya i després de jubilat fou cridat pel Govern de Cuba per dirigir la reorganiscació de l'ensenyança en aquella República, càrreg que desempnyá poc temps perque sentia anyorança per la seua Ciutadella aont regressá fa algunes anys i aont ha mort als 75 de la seua vida.

En Benejam, qui tant estimava la seua terra nadiua forçosament s'havia de sentir amic de la Tradició del seu poble i an aquest amor el demostrá en alguues obretes. Además de publicar un *Vocabulari Menorquí-Castellá* aont hi posá les més rares paraules, expressions i refranys

de Menorca doná a llum un folletó *Ciudadela* per dar a conèixer aquella població en son estat topogràfic i etnogràfic actual, però sobre tot feu un bon servici a la ciència folklòrica amb la publicació d'una altre obreta: *Ciudadella Veia*. Es escrit aqueix llibret sense pretensions, i encara que se veu que profundisava poc en qüestions etnogràfiques i filològiques, revela en l'autor un profund amor a lo tradicional.

"Jo vos contaré, diu ell en el próleg, d'aquell temps en que ses dones filaven i ets homus teixien; en que's duien vestits de mitja llana i rebozillo clá, calsons curts i sabates amb civella; temps de frares i pavorus, de deumes i primicies, de cavallers i mussons, de fantarmes i bruixes i de tot lo demás.,,

"S'autor no pensa ni en glòria ni en profit; no més vol satisfer un desig que sent fa molts d'anys de deixar escrita una Memoria d'es temps vey a Ciudadella, perque es qui vindrán darrera no s'hagin de huidar es cap per aná a cercar de com vivien es seus antepassats.,,

Com a bon folklorista, per la descripció de costums ciudadellenques no se valgué d'històries escrites ni fins de sa propia memoria, sinó que, com diu ell, "devés uns quants anys he espigulat dins sa memoria de ses persones de més edat, abans de caducá.,,

Per honrar la memoria del escriptor i mestre entusiaste transcrivim en les planes d'aquesta revista els estudis de costums ciudadellenques que més condiuen amb el caràcter de la nostra publicació.

Deu haja premiada amb la Santa Gloria la vida plena de treball i bonhomía del Mestre Benejam.

COSTUMS POPULARS

Qualsevol foraster que visiti Ciutadella i repari la blancura de moltes antigues casetes de gent pobre, admirarà sa netedat d'ets entrons, perquè encara no s'ha perdut la costum d'emblanquinar per defora i per dedins. Totes les dones del poble sempre han tingut afició a la cals i per això la garnereta d'emblanquinar mai descansa en mans d'una dona feïnera.

¿Que'n direm? Se muda una família d'hostalatge (i aixó succeix moltes vegades, per Sant Miquel) i ja se sap. Encara que la família que surt tengui la casa neta com una plata, la qu'entra ha de passar la garnereta per tot arreu. Sols se deixa d'emblanquinar durant un any es defora quand a una casa hi ha dol, encara que hi hagi brutesa. Tambè la família qui te dol se veu privada de seguir la costum de fer ensaimades per San Juan, crespellets pels *Derrers dies* i formatjades per a Pasqua, lo mateix que de dur an el forn el gall-d'Indi de Nadal.

En quant an el menjá, sempre han estat venerats els tres plats més antics que's coneixen: faves i fideus, oli-aigu, i arròs de la terra. S'oli-aigu, aquest plat de sopes amb poca substancia, sempre ha sigut el principal recurs de les famílies pobres i de les madones per donar berenar an els missatjes.

Tocant an el vestir, avui ningú s'enten en classes; tothom surt de lluriguera, sobre tot les atletes. En primé la gent pobre duia vestits casi tots fets en casa, a no ser el gipó i el rebosillo, que varen esser substituïts pels mucadors pel cap i pel cos, aquests últims amb els panys que penjaven per devant i per darrera, que ara mos semblarien llums en crues.

D'abrigays per anar a l'iglesia, n'hi havia de moltes castes. Primer van ser de cúbica amb puntes; després de merin, però les menestrales s'en van posar de seda amb toca de vellut, més ampla o mancu, segons s'estat. Sols les senyores duen vel; després s'en van posar les *mitjes senyores* i més tard les pobres. ¿Que si? Venga aquells vels brodat; després abriays amb randa i per ultim *diverses*.

¿Eren més bones les costums antigues que les modernes? Sempre'm

faig aquesta pregunta i no sè que dir-vos. Casi tot, mirat d'enfora, sembla més pulit i més bo. Mos encativa lo passat casi sempre i voldriem en moltes coses tornar arrera.

Vat-aquí *ses purquetjades*, o matanses de porcs. Sembla que abans eren més divertides i en efecte: a una casa, en dia de purquetjades, tot anava més en rauja. Es convidava més gent de parentel·la perque hi havia més feina. Ets atlots anaven a *tocà porles* durant la vetlada i acabat de supar es feien *ses cares grogues* i les castanyoles repicaven més qu'ara.

De festes de carré s'en feien més vegades i en casi totes hi havia bujots. La principal era la festa de Sant Cristòfol.

La fesomia d'aquesta festa tenia un aspecte bastant incult i gruller. Venia a ser com una paròdia de la festa de Sant Juan. El diumenge abans, mestre *Antoni Buveró*, que durant molts anys va esser l'ànima d'aquella festa, arreplegava uns quants vezins de bon humor com ell, i a casseua mateix se nombraven els caixers de *sa culcada*. Aquests havien de corre dalt ases d'un cap a l'altre de carrè, entre mig de la gent, i n'hi havia d'empentes i galera que semblava una festa de locos.

En tost de vellanes, com en les festes de San Joan, se tiraven bolles de cendre humides que pusaven a un com ún pregadeu. En veritat qu'era una festa desgavellada.

No descriurem la festa de Sant Joan perque encara es conserva com en els temps primitius. Millor será que mos ocupem d'una senzilla festa casera qu'era quand se feia *s'arrós de la terra*.

Aquell dia els atlots no anaven a escola ni les atlotes a costura. Això era en l'estiu quand hi havia blat novell. Es posava aquell blat dins una caldera amb aigu, i venga foci venga fer bullir l'aigu i quand es blat treia la llengueta, llevors estava a punt de treure. S'agafava un *triadó* perque l'aigu s'escurreguès i es posava el blat cuit dins covus; però els atlots de calent en calent, punyat d'aquí i punyat d'allà, s'omplien el gavaig.

Aquell blat s'extenia, en el sol, i quand era sec se l'enduien a picá dins una era de les de més aprop de les Murades. Allò servia de gran xalada.

Figurau-vos un decapvespre d'estiu, allà devers les cinc, quand se veien sortir d'una casa un ranxet de gent petita i grossa, cada ú amb unes masses i una pareya d'animurats devant, devant, perque això no podia faltar, i eren els qui premien el covu quand la comitiva arribava a fora-portal.

Ja'is e tenim asseguts dins s'era, pica que pica (encara me record de la masseta que jo tenia) i fent broma ferm. Després, al cap d'uns quants dies anaven a menjar la primera greixera d'arròs, casi sempre els mateixus ranxets, a la vorera de la mar, i allà se divertien d'allò més.

Sa mare a s'animorat.—¿T'agrada sa greixera, Juan? *En Juan.*—¿Com no m'ha d'agradá si es feta de na Francisca?

Na Francisca an En Juan.—Calla que me ferás empagaír.

Un del rol'lo.—¡Bona greixera! ¡Aixó vol dir que ja vos podeu casá!.

En efecte, estimades llegidores; en aquell temps cap atlota es podia casar que no sabés fer la greixera d'arròs de la terra.

FANTARMES, BRUIXES I DEMÉS

Tenim motiu tots els petits per no sortir els vespres tot sols. Però no eren els capots lo que mos feya més por, sinó les fantar-mes que de vegades sortien pels carrers.

Dificil será fer creure a una criatura que una fantarma era un juvenot i colca vegada una dona embolicada amb un llençol que per medi d'una canya s'el feia pujar molt més amunt del cap aont de vegades hi posaven un fanalet encés, per més feredat.

¿Quin fi es proposaven aquella gent?. Jo vos ho dirè. Casi sempre es tractava d'una broma de colca vezi o de quatre aligots que intentaven fer pendre un esglai a les dones com a més porugues i si eren jovenetes més els-hi agradava. De vegades era cosa de festetjants que solien acabar en barayes.

Les fantarmes sortien per carrerons o carrers poc transitats a fi de no trobar impediment per corre quant colcú els acoitava amb un garrot d'uastre i els hi feia perdre les ganes de trescar de nits amb aquell vestuari.

Lo cert és que quand se deia que sortia els vespres una fantarma, els atlots no gosaven sortir de casseua; però encara hi havia unes altres alimares que feien estar amb el cor estret no sols an els atlots sino a molta gent gran.

Aquestes alimares eren ses *bruixes*.

Una bruixa apareixia casi sempre baix la forma d'una veia pobre, lletja, mal robada i que visqués tota sola. Jo no sé perque era aixó de

que una veyeta de bon aspecte i de familia tal qual, per cap concepte era bruixa. Tampoc puc comprendre perque sempre havia de ser una dona i no un homu; perque hi havia d'haver bruixes i no hi havia d'haver bruixots. ¿Vaja, com s'explica?

Jo he conegut *sa veyá Bárbara*, que li deien. Una pobre dona que venia cordes i no feia mal a ningú. Vivia a una caseta mig esfondrada d'un carreró de Sa Murada, aprop del carrer d'Alahor i sembla que tots els atlots tenien dret a demanar-li de noves i fins a tirarli-pedres, perque deien qu'era bruixa. Tant la van apurar que aquella dona de vegades treia foe pels caixals, amb unes paraulotes que amollava que ni havia per tapar-se les oreyes. Aleshores si que creien que era bruixa.

Apart de les veyes, hi havia unes altres dones de no gaire bona fama; pero de moltes traspases, que per guanyar-se a vida solien fer com les gitanes i altres que segons deien *donaven cosa*, per fer-se un homu seu. Mai hu deien an aixó de cap homu. Per molt que galetjas-sin sempre eren sants.

Suposem que un jove a disgust de casseua entràs a una casa, enamorat d'una atlota i que no la volgués deixar, perque li havia robat el cor. ¡Oh! an aquest jove li havien *donat cosa*; embruixat segur. I no contaven amb les trapases de sa mare o amb l'encisament de la fía.

Suposem també que un fiet se posava malalt, es tornava macilent i sabien que tenia. Era qu'estava embruixat, i sa mare, en tost de dur-lo an el medge, el duia a colca frare o capellá perque'l desembruixás, i d'aquells n'hi havia que feien la cerimonia i n'hi havia que les enviaven a filar.

Lo que era pitjor que quand posaven l'uy demunt una pobre dona (mai demunt un homu, és clar,) perque creyen que'ls hi havia embruixat una criatura, l'hi feyen mil impertinencies, l'amenassaven i que se jo, fins que un'altra dona (dona tenia que ser) li donava un remei que sempre consistia amb una cosa rara: fetja de calápat o pell de dragó o be picar a les dotze de la nit, fins que fos trossos, una camia de la criatura embruixada aont hei hagués embulicat un dubleret en creu.

A mesura que la camia es destrossava la bruixa sufría horriblement i la criatura anava curant; pero si moría en aquest cas aquella dona, aquella victima de l'ignorancia d'aquel temps, s'havia de posar fora del alcans de la gent.

LA DEVOCIÓ DE MALLORCA A S. ANTONI ABAT

FESTA DE S. ANTONI A ARTA

L'ARGUMENT

(Acabament)

Idò a tot això i molt més qu'anoten durant l'any heu componen en gloses de sis versos octosílabs, fent-ne un *glosat* de setanta a cent estrofes i an aquest glosat l'anomenen *S'argument*.

Així es veu que *S'Argument* és la vera nota històrica de l'any amb els més petits detalls, i la colecció de tots els *Arguments* desde temps immemorial, seria avui una font d'història local de lo més profitosa.

La primera glosa d'aquesta composició sol consistir en demanar a Deu inspiració i sabiduria per no errar; en la segona demanen llicència per cantar-la al Sr. Rector i al Batle major; la tercera, benevolència al auditori per escoltar-la i a la quarta s'entra en matèria. An el final se demana també perdó als oients, se sol dir la classe i edat dels *cantadors* i a voltes fins les senyes personals; i a la darrera, fent vots per encontrar-nos tots un dia en la Gloria, acaben sempre amb el darrer vers que diu: *Diguem visca Sant Antoni*.

Quant el glosador te composta la glosada de *S'Argument*, escueix quatre joveçans i a voltes fadrins que sápiguen entonar, i durant una mesada les fa anar cada vespré a casseva per aprendre-la. Un o dos dies abans de la festa van a cantar *S'Argument* a cal Batle major per si hi troba res que no estigu; be i perquè els-e don permís i el dia de Sant Antoni el demati tots plegats acudeixen a la cavalcada formant *estols* de quatre, tants d'*estols* com glosadors, cantant per primera vegada mientras volten, cada un la seva per els carrers de la població.

Abans, tots anaven damunt quatre mules ensellades amb bast i baiases i una pell, amb tot l'ensellament nou de trinca. Avui encara n'hi ha; però molts ja solen presentar-se cada estol dins un carro, lo qual lleva tot el colorit que tenien els estols d'anys enrera. Suposam que no se perdrá de tot l'antiga costum de presentar-se amb bístia per hom, perquè tothom troba els carretons com a nota de mal gust.

Acabada la *Covalcada*, sense baixar de les bísties o demunt els carros, se planten en la plassa i allà cada estol canta d'aturats el *Seu Argument*, voltats de gent qu'escolta amb gran atenció. Tot el dia de Sant Antoni i els dissaptes, festes i dimenges sigüents fins ben entrat el Carnaval van a les cases particulars per *si tenen gust de sentir s'argument* com altres joglars de l'antigor, comensant p'el senyor Rector, batle, senyoriu i qualsevol les ho demani.

Asseguts formant un quadrat, mirant-se de cara de dos en dos, el còiso dret damunt el janoi respectiu, aguantant-se la galta amb la ma, ulls baixos i pausadament, amb una tonada típica en lloc més, ni en altre temps cantada, van descapdellant sense interrupció *L'Argument* i al acabar diven: *Molls anys i perdonau del enfado*, essent obsequiats amb coca i dobbés.

Deu vulla qu'aquesta hermosa costum perduri per temps infinits i els qui deven i poden, recullin aquestes composicions que encara que d'escàs mérit literari en tenen dins el folklòric i com a petits detalls històrics.

CANÇONS DE ST. ANTONI

La festa de Sant Antoni de Viana, (el poble per corrupció en diu de *Diana*) es cívic-relligiosa. La part cívica és en extrem bullanguera i fins degenera en grosseria per molts. El públic baix, especialment els qui son de nom *Toni*, solen entregar-se a una disbauxa carnavalesca. ¿Será tal volta perque és considerat aquest dia com a principi de la temporada del Carnaval? El fet és que la jovenalla i fills colca veyardo, vetla tota la nit, se posa de *mitges mosques* i colcún ben xop per dedins de tant de beure, i canten desafortadament cançons de tot color sobre el sant i la festa. Vat aquí perqué de cançons pop i ars del Sant s'en canten unes de sentir profá i altres de sentir relúgios.

Entre les profanes n'hi ha qui son tant grosseres que a pesar de que les guardam en les nostres col·leccions com a mostra d'una producció popular estúpida, i perque creim que en folklòre nò s'ha de despreciar res ja que tot ajuda a formar un cabal judici de l'idiosincrasia d'un poble, no les volem publicar perque creim que de perdre-se aquelles, la cultura i la moralitat públiques hei guanyarien bastant.

A continuació van, idò, les cançonetes que tenim recullides i que a pesar de les torpeses que colcuna enclou no malforen els sentits, esperant que'ls «Amics de la Tradició Popular» mos enviarán les variants que coneguin de les que publicam i les noves que noltros encara no tenim.

DE SENTIT REL·LIGIOS

Sant Antoni gloriós
de Viana anomanat
Vos qui sou nostre invocat
de tot perill gordau-mos.

Artá

Sant Antoni ens encamina
que en els sermons hem d'aná
i en sentí vespres tocá
acudim a sa doctrina.
La doctrina cristiana
qui n'es feta per tothom
¿sabeu qui la m'ha ensenyada?
El Pare Montissión.

Id.

Assistíu a lo elogi (1)
dei Sant qu'hem de venerá,
diguem: Visca Sant Antoni
que a l'Infern fa tremolá.

Id.

No temeu an el dimoni
perque ell res vos ferá
i ara per acabá
diguem: Visca Sant Antoni.

Id.

Sant Antoni és un bon Sant
qui té un dobbé li dona
perque mos guard s'animal
tant si és de pel com de ploma.

Id.

(1) Aquesta te tonada especial.

Día desset de Jané
trobam la vostra diada
amb sa capella enmurtada
corregudes pes carré

Son Servera

Contrari a Llocifé
aquell superbo dimoni
Digau: *Vivo* Sant Antoni
que mos ajud si convé.

Id.

Sant Antoni gloriós (1)
anomanat de Viana
a Sa Pobla feis favós
protectó de tanta fama.

Sa Pobla.

Sant Antoni gloriós
gordau-me sa porcelleta
que jo teng una pesseta
per una missa dir-vos.

Artá.

DE SENTIT PROFÁ

Sant Antoni para lloves
per dins mates i clapés
per gonyá quatre dobbés
per fer-se unes varques noves.

Id.

Sant Antoni ès un Sant Vell
es més gros que hi ha a s'Ermita
ell mos dona pasta frita
i coques com un garbell.

Id.

(1) Aquesta també te tonada especial.

Sant Antoni es un Sant Vell
 es més gros que hi ha a la mà
 ja qu'ell no pot refrescà
 refresquem noltros per ell.

Artá.

Sant Antoni de Viana
 dia desset de Jané;
 qui bou primé o derré
 sempre bou de bona gana.

Id.

Sant Antoni de Viana
 día desset de Jané
 venturós s'homo qui té
 sa dona qui no l'engana.

id.

Sant Antoni de *Diana*
 de diana de cassot
 si no mos voleu dá coca
 donau-mos un camayot.

id.

Sant Antoni ja s'acosta
 ja comensam a corná
 adins la vila d'Artá
 saben fer pans sense crosta.

id.

Sant Antoni una missa,
 Sant Antoni, dues, tres..
 Com tengué s'ase defora
 Sant Antoni no hi ha res.

id.

Sant Antoni i el dímoni
 jugaven a trenta ú
 el dímoni va fer trenta
 i Sant Antoni trenta ú.

Id.

Jesús, amat Sant Antoni,
 ¡quines banyes té aquest bou!
 Ses dones des carré nou
 son més feies que'l dimoni!

Artá.

Sant Antoni ses sabates
 ja les mos poreu gordá
 perque anit hem d'agafá
 un gat qui no agafa rates.

id.

Sant Antoni gloriós
 avui es vostra diada
 protegiu-me s'estimada
 que jo hu fería per vos.

id.

Sant Antoni repicava,
 repicava a poc a poc,
 mentres s'encenia es foc
 i sa xuia qui torrava,
 i es pastoret qui goitava
 pes forat des rentadó
 mentres sentía s'oló
 de sa xuia qui's cremava,

id.

Sant Antoni gloriós
 anomanat de Viana
 enviau-me un jove hermós
 que vengui de bona gana.

Menorca.

Sant Antoni tira peres
 grosses com les dues mans
 dones si voleu infants
 pregau a Deu de deveres.

id.

Sant Antoni, Sant Antoni
 Sant Antoni del purquet
 a ses veyes fa carotes
 i a ses joves fa l'uyet

Menorca.

Sant Antoni va per má
 sonant una campaneta,
 tots es peixos de la má
 van dins sa seua barqueta.

id.

Sant Antoni va per má
 sonant una campaneta
 tots es peixos fa ballá
 amb la seva guitarreta.
 N'hi havia un de més petit
 qui ballava més pulit;
 el gafaren pe sa cova
 i el tiraren dins Tortosa, (1)
 de dins Tortosa a Ciutat
 heí havia un pobre gat
 i una trutja molinera
 que molia sa cortera,
 i una lloca amb un pollet.
 ¡Mal li caiga s'uy endret!
 ¡Mal li caiga s'uy esquerra!
 Va sortí madó Miquela
 i va fé: *Quec quere quec.*

Son Servera.

Sant Antoni és un Sant Vell
 pe sa gent pobre i sa rica
 eil mos dona pasta frita
 i coques com un garbell.

id.

(1) A Artá diuen *Barcelona*.

Sant Antoni ès un Sant Vell
 i du varques de camussa;
 no se pot mantení a ell
 i vol mantení sa cussa.

Sta. Margalida.

Sant Antoni repicava
 repicava a poc a poc
 com més s'encenia es foc
 més sobressada hei posava.

id

Digau: Vivo Sant Antoni
 amb so mocadó an es coll;
 amb so só des picarol
 ferem fugí el dimoni.

Id.

Sant Antoni es un Sant guapo
 festa de molt de renou,
 de cada deu n'hi ha nou
 qui des nas se fan gayato.

id.

Que venguen los traginés
 invocarem Sant Antoni
 perquè diven que'l dimoni
 tot heu ha de da a través.

id.

Sant Antoni Sant humil
 vos qui feis tants de miracles
 adobau ses cames flaques
 que té l'amor'n Juan Gil.

Felanitx.

Si es día de Sant Antoni
 vengués un pic cada més
 es muls perdrien es greix
 i es fadrins es dobbés,
 i ses dones sa memori.

id.

ALTRES ELEMENTS

Fora de les costums en la festa popular de St. Antoni i les cançons transcrites, pocs altres elements folklòrics coneixem en referència al Sant.

Com a elements del Calendari popular hem de citar al refrany: *Per San Antoni—una passa de dimoni* conegut a totes les Balears en que's vol dir que'l día natural s'es allargat bastant. Com també la práctica agrícola: Per Sant Antoni Abad, se sembren els rosers. Per altre part es curiosa aquesta joguina infantil que és molt usada a Menorca:

Els atlots peguen foc a un tros de paper i el tiren encès en terra i mentres crema diuen: *U i trusset pe Sant Antoni i res pel dimoni* repetint-ho tot el temps que crema i creuen que en virtut d'aquestes paraules en queda sempre un trosset sense consumir-se.

CONFRARIÉS

Seria convenient que'ls Amics de la T. P. nos comunicassen si existeix confraria en el seu poble, sa vida i funcionament. A Artá existeix de fa molt de temps una confraria que conta avui amb 112 confreres que paguen 0'35 pts. anyals amb dret a dues misses després de la mort de cada un. Aquestes s'anuncien desde la trona el diumenge sigüent a la seua mort perque hi puguin assistir sa familia i els demés confreres. Ademés cada any se diu un Ofici Conventual en sufragi de tots els confreres morts durats l'any.

La quota és recollida a domicili per un dels clavaris el dilluns de la festa del Sant.

Andreu Ferrer.

NOTA.—Per falta d'espai deixam pel n.º pròxim el donar conta de les comunicacions rebudes sobre aquest tema.

NOTES BIBLIOGRÁFIQUES

APLEC DE BONES COSTUMS

El Pare G. Vives de la Companyia de Jesús nos ha obsequiat amb un exemplar del follet en 8.º de 23 planes que l'any 1912 publicá amb el títol de *Aplec de Bones Costums*. Consisteix amb una gavella de les costums cristianes que seguïen els nostros avis en llur vida privada i pública; en ell hi posa les pràctiques frases i dites religioses, usades dins Mallorca encara avui per moltes persones devotes amb el fi de que els pares i mestres les seguesquen ensenyant als seus infants i deixebles.

Mercès, per l'obsequi

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

El Director de la Biblioteca de Catalunya nos ha tramés el *Bulletí d'Adquisicions* d'aqueixa Biblioteca durant el 1920, en el que van anotades les moltíssimes obres que hi entraren aquell any, especialment les que se compraren al estranjer, aprofitant la baixa dels canvis, que foren moltes. Mercès.

REVISTES

La revista *Reclams* en son n.º 3 d'enguany publica algunes notes folklòriques molt interessants, entre elles la rondalleta *Er omis d'ere anque* i la cançó *Coulourine de rose* amb la tonada corresponent.

Catalana segueix també duguent la secció de folklore. El n.º de 28 Febrer du *Rondalla* p'en Jaume Ceps i *La clavellinera* p'en Sixt Vilá; i el n.º del 15 de Març du: *Fundació de la vila de Torá*, per Roser Bosch; *El corb i la guineu* de Acléaida Ferrer i Gomis i *Cascú prega pel seu Sant* d'en R. Piqué Batlle.

CANVIS

Han visitat la nostra Redacció establint canvi les revistes: *El Apostolado Franciscano* de Sarriá (Barcelona). *La Vanguardia Balear* de Palma. El *Bolletí de l'Arqueològica Luliana* de id. *Revista de Menorca*, de Mahó *Reclams* de Biarn e Gasconge, i *Vida Cristiana* de l'Abadía de Monserrat.

Sia per tots la nostra salutació i agraïment.

